

Beste Burundifan, geïnteresseerde of welke kennis dan ook...

Toen we een kleine week geleden opnieuw in Burundi aankwamen, was het wat afwachten hoe onze jongeren zouden reageren ; Karel en Nele De Rudder, samen met Joke Vanhoucke samen in een Centraal Afrikaans land... (Marc Van Huffel, Jeannette De Jaegher en Paul Jacques maken overigens ook deel uit van de zending...)

In plaats van zelf een lang verslag te maken koos ik er dan ook voor om hen aan het woord te laten (de één al wat langer dan de andere...).

Je krijgt het hier, vers van de pers.

Bedankt voor jullie belangstelling.

Jean Paul

Ik heb de klok en jij hebt de tijd.

Den arrivée

Het is al goed donker als de eerste Afrikaanse geuren onze zintuigen bereiken. Aan de contrôle en douanes ziet het zwart van het volk (ebdem ?). Blijkbaar zijn we een van de weinige niet-Afrikaanse vluchten die landen in Bujumbura, de hoofdstad van Burundi. Onze aankomst is dan ook een evenement van jewelste met de nodige chaos bij het terugvinden en organiseren van je bagage.

Tussen de militairen met mitraillette in de hand door treffen we onze Afrikaanse vrienden Pierre en Vedaste aan. Zij brengen ons richting stad met een busje. Onze bagage vliegt in zo'n hippe jeep met een enorme laadruimte aan in openlucht. Gelukkig is het nog 26° om 22u en hoeven we ons niet druk te maken om een extra trui of een regendruppel.

De mensen

Onze reisgenoten Marc en Jeannette (hun 29ste keer) zijn zo goed als Burundese allochtonen en laten ons toe om dagdagelijks nieuwe mensen te ontmoeten : een priester, een arts, de communicatieadviseur van het bisdom,... Je maakt niet meer kennis met 'nen Afrikaan', maar een persoon met een verhaal. En kennismaken doe je door een hand te geven en een omhelzing (als je iemand al een beetje beter kent). Daarna sla je een praatje, want 'dringend ergens naartoe moeten' staat hier niet in het woordenboek. 'Amahoro' wel, en dat betekent 'Vrede'. Je gebruikt het om elkaar te begroeten.

Communiceren doen we hier trouwens in het Frans (à la Africaine). Als je echter wat dieper in de dorpen gaat, moet je terugvallen op het Kirundi, wat nauwelijks te leren valt als je het als kind niet ingelepeld kreeg.

De visites

We zijn nu 4 volle dagen ver en hebben toch al heel wat gezien. Vanuit de hoofdstad Bujumbura reden we 'en danseuse' langs het Tanganyikameer (met een schitterende

zwemtemperatuur) en een tocht door het binnenland naar Gitega, onze uitvalsbasis en de tweede stad van het land.

Op zondag maakten we een Afrikaanse mis mee in de gevangenis, die me een sterk Prison Break-gevoel gaf. Van de hele mis in het Kirundi begreep ik geen snars, maar je voelde tenminste dat het om een 'viering' ging. Zingen, dansen, klappen en het begrip samenhangendheid echt voelbaar maken, het was mooi om te ervaren. Ik ben helemaal geen fan van 'het geloof', maar als ik zie welke hoop en kracht mensen daaruit putten, kan ik alleen maar blij zijn dat mensen daarop kunnen terugvallen.

De gevangenis is een echte hel en je kan alleen maar hopen dat familie je af en toe wat geld of middelen toestopt zodat je eten kan kopen en zelf een plaatsje kan huren voor een nacht. De stallen zijn overboekt en niet iedereen kan 's nachts neerliggen. Als je daarbij telt dat 'een beschuldiging' voldoende kan zijn om daar 10 jaar van je leven door te brengen,...

Op maandag brachten we dan een bezoek aan een van de mutualiteitsprojecten en het plaatselijke gezondheidscentrum waar dagelijks toch een 200-tal consultaties doorgaan. Afhankelijk van het perspectief van waaruit je kijkt is het centrum een stap vooruit of een medische ramp. De Burundezen beheren zelf hun mutualiteitswerking en worden daarbij ondersteund door de CM.

Dinsdag tenslotte ben ik een ganse dag op stap geweest met medewerkers van AVEDEC, een NGO die werkt rond de toegang basisvoorzieningen, waarvan water de belangrijkste is. Ik maakte de verkiezingen van een nieuw watercomité mee en was getuige van de opbouw van een educatiecentrum. Tot komende vrijdag hebben ze daar een programma uitgewerkt voor 'Monsieur Karel' en maak op die manier kennis met de praktijk van de ontwikkelingssamenwerking, de technische en de sociale kant.

't Logement

Genen Holiday Inn, geen zwembad en al helemaal geen bicky-burgers als ontbijt. Burundezen eten normaal alleen 's avonds. Op het bisdom waar we verblijven kennen ze gelukkig een dikke snee brood met confituur. En na een goeie picknick maken ze 's avonds altijd alles klaar wat ze in huis hebben ; een soort stoofvlees, rijst, wortels en erwten en iets wat het midden houdt tussen frieten en gebakken patatten. De cultuur van het huis wil dat de gasten zich eerst van het vlees mogen bedienen en als er nog over is, krijgt de rest van de tafel ook nog wat, wat dan ook gebeurt. Honger lijden doen we hier dan ook niet. Bovendien hebben we een heel arsenaal aan koekjes en snoepjes waarmee we menig kinderhart hier laten sneller slaan. Op onze kamer beschikken we over elektriciteit, een emmer vol water en een fles drinkwater en een bed met een muskietennet rond, meer dan voldoende.

En General

Als je als blanke hier rondloopt, waan je je bij momenten een koning, in volle aandacht ben je ongewild de toerist en sinterklaas tegelijk, waardoor ik me vaak toch onwennig voel. Zijn de blikken die je krijgt van afgunst of interesse ? Ik ben er nog niet helemaal uit, maar het is sowieso een enorm rijke ervaring. De teloorgang van de evidentie laat je twifelen over de dingen waar je altijd al vanuit ging. Is transport tijdverlies of een moment voor sociaal contact ? Maakt het eigenlijk wat uit hoe laat het is ? Zijn mensen altijd ongelukkiger met wat minder ? ... Wat is nu werkelijk een probleem en waarvan maken wij een probleem ? Het is een kluif voor filosofen en het zijn levensvragen voor

ons. En ondanks de soms confronterende armoede is het evengoed een kennismaking met een warm volk, een ongekend positivisme en een menslievendheid waarbij mensen met bijna niks je nog alles willen geven.

Karoli aka Karel aka Charlie

Jij en ik,
Het is vreemd, anders dan gewoon.
Anders kan ook gewoon zijn.
Best vreemd.

Amahoro !

De eerste vijf dagen Burundi zitten er op. De eerste vijf nachten onder een muskietennet, de eerste vijf autoritten op een hobbel-de-bobbel-weg, de eerste vijf flauwe grapjes van Marc, de eerste vijf keer smeren met zonnecrème factor 50, de eerste vijf woordjes Kirundi, maar ook de eerste vijf kindjes die met hun vuile handjes aan het raam van onze auto staan te bedelen om eten, de eerste vijf keer dat we met verbijstering staan te kijken naar de kleine huisjes aan de rand van de weg, de eerste vijf gevangenen die ons met grote ogen vragend aankijken, de eerste vijf weeskindjes die we zo mee naar huis zouden willen nemen...

Vijf dagen vol met nieuwe emoties en ervaringen.

Het Burundi-avontuur startte vrijdag 3 juli om 5u15 in Merelbeke. Gepakt en gezakt vertrokken we met ons achten (de 7 reizigers en Neles mama) naar Zaventem. Acht uur later mochten Nele en ik - ter gelegenheid van mijn verjaardag - op visite bij de piloot. Na een korte babbel vertrokken we (met een fles champagne in de hand!) terug naar ons zitje om 6 uur later de eerste stappen op Burundese bodem te kunnen zetten. Veel meer dan de Dag Allemaal lezen heb ik in het vliegtuig niet gedaan, maar toch ben ik blij als ik die avond uitgeteld in bed lig en mijn ogen mag sluiten.

'Ontwaken met de morgendauw...', neen, dat niet. Eerder 'ontwaken met het kerkgezag'. Het is eens iets anders! Een mooie start om de dag mee te beginnen. Ik heb juist eens gespiekt in Karel zijn tekst en gemerkt dat hij een beknopte beschrijving geeft van de voorbije dagen, dus ik ga dat niet nog eens allemaal herhalen. Binnen een 10-tal dagen zal ik alles wel in geuren en kleuren en met véééél foto's (nu al 530 en een paar filmpjes en geluidsfragmentjes) in detail vertellen.

Het is misschien wel de moeite om iets te vertellen over gisteren en vandaag, aangezien ik niet zoals Karel met AVEDEC op pad ben geweest. Dinsdag kwam Soeur Godelieve Nele en mij ophalen om naar I Muhira Kwa Kekazimana te gaan. Dit is een weeshuisje waar we de avond voordien al even een blitsbezoekje hadden gebracht (en later die avond waren we gaan eten bij de nonnes die ook enkele weeskindjes bij zich nemen in de vakantie, dus de eerste contacten waren al gelegd). Het is pakkend om te zien met hoe weinig deze kindjes tevreden zijn, hoe blij ze kunnen zijn als je hen een knuffel geeft, hoe ze stralen als ze op het scherm van je fototoestel zichzelf herkennen, hoe ze met een oude fietsband en een stok plezier kunnen beleven, ... De voorbije twee dagen heb ben we gespeeld en gezongen (in het Kirundi, Frans en Vlaams !) met heel ons hart om zoveel mogelijk van deze onvergetelijke momenten in ons op te kunnen nemen.

Deze morgen ben ik ook al een kijkje gaan nemen in het Centre de Santé van Mushasha (maandag zijn we naar het Centre de Santé van Murayi gegaan, dus daar heb ik de eerste

grote shock verwerkt, maar toch was het vandaag ook nog pakkend). Het is toch iets heel anders dan bij ons.

Er is een apotheek, maar veel meer dan een kast met enkele rijen medicamenten moet je niet verwachten. Er is een kamertje voor kleine chirurgische ingrepen, ik hoop dat ik niets tegenkom, want echt steriel leek het me er niet. In Murayi zagen we ook een man wiens armen volledig verbrand waren (het vel hing er echt af!), een brandwondencentrum kennen ze niet, dus ze gingen de wonden verzorgen en ik veronderstel dat hij dan naar huis kon gaan.

Er zijn er misschien die zich afvragen wat we met de opbrengst (€ 1200) van Chiro Kiro zullen doen. Wel, in de gevangenis die we zondag bezochten is er ook een chiro. € 300 hebben we aan de econoom-generaal van het aartsbisdom gegeven, die ook de aalmoezenier van de gevangenis is. Hij heeft al een afspraak gemaakt om 100 kippen te kopen (die binnen 2 weken zullen geleverd worden), zodat de chiro in de gevangenis een kippenren heeft, waarvan ze de eitjes kunnen verkopen in de gevangenis. Dus we zijn gestart met een ei (of eerder 400 eitjes) en we zijn er ook mee geïndigd. De overige € 900 gaat naar een project van de lokale chiro hier in Gitega, maar daar moeten we morgenavond nog concretere plannen over maken met de nationaal verantwoordelijke van de chiro.

De komende dagen zitten ook al goed vol met bezoeken aan andere weeshuisjes, werken in het Centre de Santé, kennismaken met het ziekenhuis van Gitega (wat je volgens Neles papa echt eens moet gezien hebben),... We gaan ook nog naar een plechtige communiemis en -feest en waarschijnlijk ook het doopsel van een drieling waar we misschien meter van zullen mogen worden!

Er staan ons in elk geval nog mooie momenten te wachten.

Burundi, vanaf het eerste moment kleeft het aan je huid en zit het in je kleren. En met een koude douche raak je het niet kwijt.

Ijoro ryiza (= bonne nuit, want het is nu al 23u44) en een dikke kus,

Joke

Schrijven is niet echt mijn ding, maar ook ik sta hier vaak vol verwondering te kijken. Ik zou het niet beter kunnen omschrijven zoals het hierboven allemaal verwoord is. Je hoort het wel als ik thuiskom!

Salut! Nele